

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470
22 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1987“
PROJEKTO (toliau - Projektas)
(TAP-18-983; TAIS NR. 18-7249(2))**

Nr.NV-1738

Vilnius

Įvertinę Projekto, kuriuo teikiama Vyriausybės išvada dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1987 (toliau – Įstatymo projektas), atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projektu teikiama Vyriausybės pozicija „pritarti“ Įstatymo projektui, kuriuo iš esmės keičiamas dabar esantis reguliavimas ir siūloma bedarbio statusą suteikti asmenims, vykdantiems individualią žemės ūkio veiklą, kai jų žemės ūkio valdos ar ūkio ekonominis dydis už praėjusių metų mokestinį laikotarpį būtų mažesnis už 4 ekonominio dydžio vienetus (toliau - EDV). Pažymime, kad Įstatymo projektu pakeičiant Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktą, nustatomos skirtingos taisyklės asmenims, vykdantiems individualią žemės ūkio veiklą, lyginant su kitais šiame punkte nurodytais asmenimis, pavyzdžiui, asmenimis, kurie laikinai nevykdo veiklos, turi likviduojamos ar bankrutuojančios įmonės statusą turinčias įmones. Užimtumo įstatymo 8 straipsnyje individuali žemės ūkio veikla apibrėžiama kaip veikla, kurią vykdo fizinis asmuo, teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs žemės ūkio valdą, ūkininko ūkį ar ūkinius gyvūnus arba tapęs ūkininko partneriu ar žemės ūkio valdos partneriu. Taigi, siūlomas reguliavimas sudaro prielaidas abejoti, ar vykdoma veikla, gaunant mažas pajamas, būtų teisiniu pagrindu individualią žemės ūkio veiklą vykdantį asmenį laikyti nedarbingu asmeniu, suteikti jam bedarbio statusą, ar šia veikla užimtas asmuo galėtų tinkamai pasinaudoti teikiamomis darbo rinkos paslaugomis (pavyzdžiui, vykdyti individualios užimtumo veiklos planą, dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse ir pan.). Kita vertus, aktyviai vykdoma individuali žemės ūkio veikla sudaro galimybes gauti tiesiogines išmokas, kurios nėra susietos su pagaminamų produktų kiekiu ir yra skirtos skatinti ūkininkaujančius Europos Sąjungos šalyse.

2. Manome, kad siekiant apsispręsti ar pritartina, kad Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai būtų nustatyti Užimtumo įstatyme, tikslinga pakartotinai įvertinti Įstatymo projektu siūlomo 4 EDV ribos pagrįstumą bei proporcingumą, įvertinant Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. balandžio 25 d. išvadoje Nr. XIIP-1987 pateiktus argumentus (pavyzdžiui, 4 EDV nesiekianti ūkis būtų laikomas turintis iki 11 melžiamų karvių, arba iki 32 mėšinių galvijų, auginantis 17 ha kviečių, gaunantis iki 8687 Eur pajamų iš paslaugų žemės ūkio teikimui per metus ir pan.), o taip pat ir tai, ar šiuo atveju pagrįstai remiamasi Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatyto 4 EDV arba didesniu EDV dydžiu, nuo kurio asmenims, užsiimantiems individualia žemės ūkio veikla, jau nustatoma prievolė mokėti valstybinio socialinio draudimo įmokas ir jie yra

draudžiami pensijų, ligos ir motinystės socialiniu draudimu, tačiau nedarbo draudimu nedraudžiami. Atitinkamai pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas lengvatinių sveikatos draudimo įmokų tarifą (3 procentus) nustato žemės ūkio veiklą vykdančioms gyventojams, kurių žemės ūkio valdos ar ūkio ekonominis dydis yra lygus 2 ir mažesnis. Tad vertinant Įstatymo projektą nurodytų argumentų kontekste, kartu būtų tikslinga svarstyti galimybę siūlyti Projekte kitą EDV dydį nei nurodytas Įstatymo projekte.

Teisės grupės patarėja

Tatjana Knyzienė

Tatjana Knyzienė, tel. 870663862, el. p. tatjana.knyziene@lr.lt